

STICHTING VRIENDEN VAN OUD GENEMUIDEN

Jaarverslag 2023

Voor de Stichting Vrienden van Oud Genemuiden begon het jaar 2023 officieel met de jaarvergadering en traditionele Ni-jjoorsvisite op 20 januari. Deze werd net als voorgaande jaren gehouden op de bovenverdieping van het Historisch Centrum Genemuiden.

In 2023 bestond het bestuur uit de volgende personen: Sijm van Lente - voorzitter, Jannie Mateboer - secretaris, Harwin van Lente - penningmeester, Co Mateboer, Robert Pleijzier en Andres Post - bestuursleden.

Er werd 4 keer een reguliere vrijwilligersvergadering gehouden t.w. 6 maart, 6 juni, 6 september en 7 december. Op 28 augustus was er een extra overleg inzake het Oude Raadhuis. Alle vergaderingen vonden plaats in het Historisch Centrum Genemuiden.

Wij mochten 3 nieuwe vrijwilligers verwelkomen. Marjo van den Berg en Fennita Visscher zijn opgenomen in de werkgroep Klederdracht. En Trijneke Pleijsier, die in de eerste plaats assisteert bij de begeleiding van de schoolklassen, maar zich inmiddels ook heeft verdiept in het mutsen wassen.

Hoe de Stichting Vrienden van Oud Genemuiden het afgelopen jaar financieel heeft gedraaid, hoort u van onze penningmeester Harwin van Lente, die het financiële jaarverslag zal presenteren.

Wat betreft het aantal donateurs - Per 31 december 2022 waren dat er 1104. Eind 2023 waren dat er 1092, een min van 12. De reden daarvan is dat een aantal donateurs is uitgeschreven, omdat zij de laatste jaren niet hebben betaald.

Wij gaan nu verder met de activiteiten van de clusters waarmee de Stichting Vrienden van Oud Genemuiden naar buiten treedt: dat zijn

- Het Historisch Centrum Genemuiden
- Werkgroep 'Klederdracht'
- Werkgroep 'Genealogie'
- De Taelkrink
- De Stadswacht

We beginnen met **het Historisch Centrum Genemuiden**.

Afgelopen jaar was het museum op alle zaterdagmiddagen van twee tot vijf uur geopend. En ook op Koningsdag, Biestemærk en Open Monumentendag waren bezoekers welkom. Tijdens Open Monumentendag bezocht een trein vol kinderen het Historisch Centrum Genemuiden.

De organisatie had namelijk een treintje geregeld dat langs een aantal historische plekken van Genemuiden reed en daarbij mocht natuurlijk een bezoek aan ons museum niet ontbreken. De kinderen vermaakten zich prima met een aantal oud-Hollandse spelen.

Het actualiseren Canon van Genemuiden

De Canon van Genemuiden, uitgebeeld in de 4 vitrines, werd door een aantal vrijwilligers vernieuwd. Er zijn voorwerpen verwijderd en er zijn daarvoor nieuwe in de plaats gekomen.

Eind 2023 vond een prachtig 3D model van de in 1882 afgebrande Sint Nicolaaskerk een plek in een van de vitrines.

'Tuss'n Proal en Prul'

Ook ging in 2023 de nieuwe presentatie - Tuss'n Proal en Prul - van start.

In drie afleveringen vertellen Andres en Robert, samen Joseph Estié (bekend van tussen Kunst en Kitsch) o.a. over de drinkhoorn, het gebruik ervan en wie heeft hem gemaakt.

Digitaliseren foto's/documenten

Met het digitaliseren van foto's en documenten moet nog worden begonnen. Dat is een hele klus. Er is al wel enige informatie verzameld.

Opruimen depot

Onder leiding van onze voorzitter Sijm van Lente is er een opruiming van de opslagzolder en het depot in gang gezet. Er is reeds een en ander afgevoerd en er zal nog het nodige volgen.

Bezoek schoolklassen met lesprogramma

Zeven groepen van verschillende scholen bezochten het HCG. Bij elkaar 178 kinderen. De trekkers van dit project hebben een geheel nieuw programma opgezet voor de verschillende groepen. Dit varieert van het sorteren van knopen, muziek maken op een kam met vloeipapier, het vouwen van een hoed van een oude Stadskoerier en nog veel meer. Daarnaast wordt er onder meer verteld over de klederdracht en uitleg gegeven over allerlei gebruiksvoorwerpen van vroeger.

In het gastenboek schreef een van de scholen "Wat een fantastische ochtend hebben de kinderen gehad, ze hebben genoten - en wij (de begeleiders) ook".

Luiemotte.

Doordat 1 mei op zondag viel, werd de Luiemotte verplaatst naar maandag 2 mei. Dit jaar namen twee Luiemottes (een grote en een kleine) deel. De deelnemers maakten 's ochtends een wandeling door Genemuiden. 's Avonds verzamelden zij zich bij het HCG en maakten een rondgang door de Meente. Alle deelnemende kinderen hebben een medaille gekregen uit handen van de burgemeester.

Bouw schuur

Sinds 30 september 2022 is de Stichting Vrienden van Oud Genemuiden eigenaar van een perceel grond aan de Gedempte Heve. Het was de bedoeling om in 2023 verder te gaan met de plannen om hierop een schuur te bouwen voor educatieve doeleinden en een depot. Echter begin 2023 werden deze plannen plotseling doorkruist i.v.m. een nieuwe ontwikkeling: "Het Oude Raadhuis".

Het Oude Raadhuis

Het Raadhuis aan de Langestraat werd gebouwd na de grote brand in 1868.

Naar aanleiding van de nieuwbouw van het gemeentehuis aan het Havenplein is in 1969 het pand door de gemeente verkocht aan Foto-/Reisburo Tuinman.

De familie Tuinman heeft nu het voornemen het pand te verkopen en is daarover in gesprek gegaan met projectontwikkelaar Heutink. Omdat het Raadhuis een monumentaal pand van Genemuiden betreft, met verschillende originele onderdelen, zoals het trappenhuis en de vroegere raadszaal, zijn er zorgen over het behoud van het gebouw. Daarom werd Robert Pleijsier benaderd door burgemeester Bilder met de vraag of het pand wellicht een nieuwe locatie voor het Historisch Centrum Genemuiden zou kunnen worden.

Er hebben daarna verschillende verkennende gesprekken plaatsgevonden tussen B&W, projectontwikkelaar Heutink (tevens vertegenwoordiger van de familie Tuinman) en Vrienden van Oud Genemuiden, t.w. Sijm van Lente en Robert Pleijsier. Deze gesprekken vonden steeds onder strikte geheimhouding plaats.

Heel toevallig vernamen enkele bestuursleden, in een gesprek met een verslaggever van de Stadscoerier, dat deze plannen op heel korte termijn openbaar zouden worden gemaakt. Dit bericht zorgde even voor een crisissituatie binnen het bestuur. Dezelfde avond nog werden alle vrijwilligers in een acuut belegde vergadering geïnformeerd.

Daarna zijn er twee commissies in het leven geroepen, t.w. de Bouwcommissie, die zich bezig houdt met o.a. de verbouw en restauratie van het Oude Raadhuis en de Commissie Visie en Missie, die zich buigt over de vragen wat wij willen uitstralen in de toekomst en hoe de inrichting er dan moet gaan uitzien.

In oktober jl. heeft de Bouwcommissie, samen met de architecten Last en een bouwkundige het oude Raadhuis geïnspecteerd. En intussen heeft ook de Commissie Visie en Missie in verschillende vergaderingen hun plannen besproken.

Op de vrijwilligersvergadering van 8 december zijn de bevindingen van beide commissies gepresenteerd en is tevens het kostenplaatje besproken. Er is bij de vrijwilligers draagvlak voor het vervolgen van de besprekingen.

Actie 'Verrijk je wijk'

In Zwartewaterland loopt momenteel een campagne: 'Verrijk je wijk' en is er een bedrag beschikbaar gesteld voor doeleinden die de gemeente Zwartewaterland aantrekkelijker kunnen maken. Voor het Historisch Centrum Genemuiden hebben Jannie Bakker en Riky Last een plan gepresenteerd dat gaat over 'Ontmoeten in het Historisch Centrum Genemuiden'.

De bevolking van Zwartewaterland kan stemmen welke projecten voor een prijs in aanmerking komen.

Stel dat het HCG een bedrag wint, is het de bedoeling dat hiervoor geavanceerde filmapparatuur e.d. wordt aangeschaft, waarmee het Historisch Centrum Genemuiden zich op een zeer professionele wijze kan presenteren. Filmeducatie wordt nl. een steeds belangrijker item voor de toekomst

Actie bijdrage Rabobank en een subsidie van de provincie

Het afgelopen jaar vierde de Rabobank haar 125 jarig bestaan. In het kader daarvan heeft de bank zich ingezet om duurzame projecten met een financiële bijdrage te versterken.

De afgelopen periode riep men hun klanten op maatschappelijke projecten en initiatieven voor een bijdrage aan te melden.

In vervolg daarop heeft Jannie Bakker een aanvraag ingediend om de duurzaamheid van het Historisch Centrum Genemuiden te verbeteren.

Afgelopen november ontving zij een toekenning van een prachtig bedrag.

In eerste instantie denken wij deze bijdrage te gebruiken voor het duurzaam maken van het Oude Raadhuis. Maar mocht dit project niet doorgaan, zal het bedrag zeker kunnen worden gebruikt voor de isolatie ed. van het huidige gebouw.

In dezelfde periode gaf onze contactpersoon bij de provincie toestemming om zogenaamd 'handgeld' aan te vragen om de rekening te kunnen betalen van de architect voor het Oude Raadhuis. Die subsidie werd, nagenoeg per kerende post, ook toegekend.

Besparen energie

Begin van het jaar heeft iemand van Breman het HCG geïnspecteerd met betrekking tot besparing van energie en de daarvoor noodzakelijke aanpassingen. Maar gezien de huisvestingsplannen staat dit nu voorlopig ook op een laag gaspitje.

750 jaar Stad Genemuiden en het 50-jarige bestaan van Vrienden van Oud Genemuiden in 2025

In de afgelopen periode heeft er een aantal vergaderingen met de gemeente plaatsgehad m.b.t. Genemuiden 750 jaar Stad. Het is de bedoeling dat het Historische Centrum Genemuiden een ondersteunende rol gaat vervullen, waar men o.a. terecht kan voor historische kennis en gegevens. Tevens is het plan ontstaan om een film te laten maken waarin het 'Verhaal van Genemuiden' of de 'Geschiedenis van Genemuiden door de eeuwen heen' zichtbaar wordt gemaakt.

Wat betreft de viering van het 50 jarig bestaan van Vrienden van Oud Genemuiden is besloten dat onze activiteiten bestaan uit het realiseren van de nieuwe huisvesting en het laten maken van een film over Genemuiden.

Dan zijn we nu toe aan de andere clusters

Werkgroep Klederdracht

De werkgroep Klederdracht bestond begin 2023 nog uit 3 personen. Omdat er nog maar enkele dames in leven zijn, die alles van de klederdracht afweten, is het belangrijk te waken dat de kennis op den duur niet verloren gaat. Het was dan ook heel fijn dat enkele dames aan de oproep voor vrijwilligers in Old Ni-js gehoor gaven. Nu komen een keer per twee weken een aantal dames bij elkaar in het HCG om mutsen te wassen en te stijven. Waarbij twee oudgedienden t.w. Hennie van Lente en Gezien Westhoff zijn opgetrommeld om de nieuwelingen de kneepjes van het vak te leren. Het schijnt er genoeglijk aan toe te gaan.

Werkgroep Genealogie

Wat de stamboomactiviteiten over het jaar 2023 betreffen, kan allereerst worden gewezen op het project waarmee Cor en Andres al in de tweede helft van 2022 zijn begonnen: het maken van een doorzoekbaar register op het begraafboek van de oude begraafplaats van Genemuiden uit de periode 1877 tot 2006. Andres en Cor zijn in principe iedere dinsdagavond (uitgezonderd de zomerperiode) bezig met het vullen van het register met de gegevens van de begraven personen. Het is gebleken dat dit een karwei is van lange adem: het gaat om heel veel namen, de oudere onderdelen van de begraafboeken zijn niet altijd gemakkelijk te lezen, achternamen moeten gecontroleerd worden op de juiste schrijfwijze, soms moet een datum of een familierelatie gecontroleerd worden. Maar langzaam maar zeker vordert de klus: er zijn nu zo'n 800 namen ingevoerd.

Verder zijn er ook regelmatig vragen van stamboom-onderzoekers beantwoord.

Jaarverslag Taelkrink 2023

Voor de Taelkrink was 2023 een bijzonder jaar: op 15 september bestond zij nl. 50 jaar. Hoewel na overleg werd besloten met uitgebreid vieren te wachten op het 50-jarig jubileum in 2025 van de Stichting Vrienden van Oud Genemuiden, wilde de Taelkrink haar jubileum toch niet helemaal onopgemerkt voorbij laten gaan.

Op 12 januari begon de Taelkrink met een optreden in de Overtoom voor de Nederlandse Vereniging van Huisvrouwen.

Er is in de afgelopen jaren gewerkt aan een nieuw avondvullend programma over de pont, en dit was de eerste gelegenheid om het uit te voeren.

Jan Last zorgde voor muzikale ondersteuning en de avond (met humoristische verhalen, gedichten en sketches, alles rond de pont) viel goed in de smaak.

De volgende activiteit was Veurliezen op zolder op 17 maart: voor de eerste keer na de coronaperiode weer gewoon met publiek in het Tapijtmuseum. Het was weer een ouderwets gezellige avond met Klaas de Boer als open-podium-voorlezer met een waar gebeurd verhaal over de melkfabriek.

Helaas viel het voor 20 juni gepland staande 'Skrievm op locatie in het plantsoen' in het water vanwege forse regenbuien. Er werd uitgeweken naar het HCG waar men zich toen daar aan het schrijven zette.

Voor de Taelkrink is september altijd een drukke activiteitenmaand. Tot en met augustus stond wekelijks de rubriek 'Beste möppies' in de Stadskoerier, daarna werd deze vervangen door de nieuwe rubriek 'Bi-j wieze van spreekn'. Oude Genemuider uitdrukkingen die rond de eeuwwisseling al eens in verhalende vorm in de Stadskoerier hebben gestaan, zijn nu verwerkt in gedichtjes van 10 regels.

Hiermee kan de Taelkrink weer een paar jaar vooruit.

Op 9 september was het Open Monumentendag en de medewerking van de Taelkrink werd gevraagd voor een ochtendprogramma in de Meente. Wim nam dat voor zijn rekening, terwijl Co, Gera en Jannie een week later meewerkten aan de SCEG-activiteit 'Buitenkunstig'. Daarbij werd in diverse tuinen verteld of gezongen. Gera vond een plekje op de Greente en Co en Jannie lazen voor in de hof van het HCG. Mede door het prachtige weer was deze activiteit (die om het jaar zal worden afgewisseld met Kamerbreed) zeer geslaagd te noemen.

En op 15 september bestond de Taelkrink dus 50 jaar! Daaraan werd uitgebreid aandacht geschonken in het vernieuwde Old Ni-js, d.m.v. een historisch overzicht en een literaire bijdrage van elk van de huidige Taelkrinkers.

Het is een halve eeuw geweest met ups en downs. Periodes met wel tien actieve schrijvers en periodes met amper de helft. Hoewel de Taelkrink de laatste jaren actiever is dan ooit zit het aantal schrijvers wel op een dieptepunt en nu ook Riek van de Wulp haar medewerking heeft moeten staken, is aanvulling dringend gewenst. In de eerste maanden van 2024 zal er dan ook als jubileumactiviteit een skriefcursus worden georganiseerd, in de hoop dat dat wellicht nieuwe Taelkrinkers gaat opleveren. De Taelkrink werkt aan verschillende periodieke activiteiten mee: elke maand een uurtje voor de CBO, drie keer per jaar een verhaal in de Roeper, elke week een gedichtje in de Stadskoerier. Dus wanneer deze activiteiten met meer mensen gedeeld zouden kunnen worden, zou dat wel een stukje verlichting geven.

In 2023 heeft de Taelkrink zes keer een reguliere vergadering gehouden. Voor de meeste vergaderingen geldt ook een schrijfopdracht, waarmee we onze belangrijkste doelstelling: bezig zijn met dialect, proberen vast te houden. De plannen voor 2024 liggen al weer klaar: een skriefcursus dus, en op 22 maart Veurleezn op zolder. Meerdere Taelkrinkers beseffen ouder te worden, het past hierbij Deo Volente te vermelden. Maar jong van geest hoopt de Taelkrink ook in 2024 weer mooie dingen te realiseren!

Old Ni-js

Ons magazine Old N-ijs heeft dit jaar een nieuw aanzien gekregen. Het blad verscheen kort voor de zomer voor het eerst met het opgefriste uiterlijk. Ook is het formaat van het magazine aangepast.

De reacties op de nieuwe vormgeving zijn positief. Aan de inhoud van het blad is niets veranderd. Daarin brengen we nieuws over onze stichting en vooral verhalen over de geschiedenis van Genemuiden.

Stichting Stadswacht

In het afgelopen jaar is er één keer overleg geweest met het bestuur van De Stadswacht over het onderbrengen van hun activiteiten binnen onze stichting.

De Stadswacht heeft nog enkele activiteiten onderhanden. Zodra deze zijn afgehandeld zal de werkgroep worden ingedeeld bij onze stichting.

Onder de Stadswacht ressorteert ook onze deelname aan de gemeentelijke straatnamen commissie. Vorig jaar werden er vijf nieuwe straatnamen voor de nieuwe wijk Binnenveld bedacht, die zijn gelinieerd aan de trekschuit.

Tot zover het overzicht van 2023

Het was een turbulent jaar, waarin een aantal zaken anders liepen dan gepland.

Onze vrijwilligers hebben allemaal weer veel werk verricht, ieder op zijn of haar eigen vakgebied en specialiteit. Het is heel fijn dat wij op deze wijze met elkaar kunnen samenwerken.

Voor 2024 wensen wij elkaar en tevens ook onze Stichting Vrienden van Oud Genemuiden een goed en gezegend jaar toe.

Genemuiden, 19 januari 2024

Jannie Mateboer